

VINERI • 28 NOIEMBRIE 2014 • ANUL IXIV NR. 48

FOAIA românească

SAPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Istorie, cultură, limbă și tradiție la Simpozionul de la Jula
20 de ani de cooperare între orașele Jula și Arad
Editorial – Singurătatea lui Șaguna

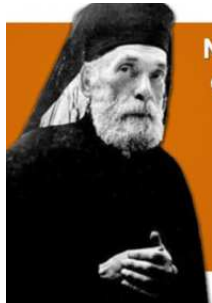
CALENDAR ORTODOX

1 decembrie, luni, Sf. Prooroc Naum; Sf. Cuv. Filaret Milostivul (Ziua Națională a României).
2 decembrie, marți, Sf. Prooroc Avacum; Sf. Mc. Miropa.
3 decembrie, miercuri †) Sf. Sf. Cuv. Gheorghe de la Cernica și Căldarușani; Sf. Prooroc Sofronie.
4 decembrie, joi, † Sf. M. Mc. Varvara; Sf. Cuv. Ioan Damaschin.
5 decembrie, vineri, †) Sf. Cuv. Sava cel Sfințit; Sf. Mc. Anastasia; Sf. Cuv. Mc. Cosma Atonitul.
6 decembrie, sâmbătă, †) Sf. Ier. Nicolae, Arhiep. Mirelor Lichiei.
7 decembrie, duminică, †) Sf. Mc. Filoteia de la Curtea de Argeș; Sf. Ambrozie, Ep. Mediolanului. Duminica a XXVII-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove).

Gândurile săptămânii

„Ați observat că, de câte ori se vorbește despre prostie, așa, în general, se supără foarte multă lume? E greșit a crede că proștii nu-și dau seama că sunt proști. Știu foarte bine că sunt și au un instinct infailibil în a detecta inteligența și în a se mobiliza împotriva ei, spontan și organic, sistematic și înverșunat. De aceea, există la noi, manifestată fie direct, fie disimulată, dar tenace, atâta ostilitate față de Caragiale, abisalul Caragiale, geniul inteligenței radicale, cel mai eficient dintre marii români demascatori ai Prostiei. Sunt prea mulți proști pe lume, dar din fericire sunt și mulți români care știu că: mai bine cu un deștept la pagubă, decât cu un prost la câștig! Proștii sub clar de lună sau sub lumina sălilor de ședințe au groază de râs. Or fi știind ei de ce.”

Alexandru Paleologu

Nicăieri și niciodată nu ne-a cerut Hristos să fim proști. Ne cheamă să fim buni, blânzi, cinstiți, smeriți cu inima, dar nu tâmpiți.

Nicolae Steinhardt

„Când ceea ce suntem este ceea ce vrem să fim, aceea e fericire.”

Malcolm Forbes

„Electricitatea este de fapt un fulger organizat.”

George Carlin

„Dacă nu-ți convine ceva, schimbă acel lucru. Dacă nu-l poți schimba, schimbă modul în care te gândești la lucrul respectiv.”

Mary Engelbreit

„Viața e un dar buclucaș. La început ai tendința să-l supraestimezi crezând că viața pe care ai primit-o este veșnică. Apoi, dimpotrivă, îl subestimezi, găsind că-i o porcărie, scurtă de nu-nțelegi nimic din ea și pe care uneori ți-ar veni s-o arunci de să nu se vadă. Abia către sfârșit pricepi că nu-i vorba de nici un dar, ci de un simplu împrumut. Pe care trebuie să încerci să-l meriți.”

Éric-Emmanuel Schmitt

Budapesta

Președintele Ungariei l-a felicitat pe Klaus Iohannis

Președintele Ungariei, Áder János, i-a transmis felicitări lui Klaus Iohannis pentru victoria în scrutinul prezidențial, relatează MTI. Într-o scrisoare trimisă lui Iohannis, Áder János a declarat că ar fi necesară o întrevvedere între cei doi li-

deri pentru discutarea unor subiecte de interes comun și pentru analiza direcțiilor de cooperare bilaterală. „Pentru Ungaria, România nu este doar un vecin, ci și un aliat, un partener strategic, cu care vrem să dezvoltăm relații

pe baza încrederii reciproce”, i-a scris Áder János lui Klaus Iohannis. Președintele Ungariei și-a exprimat convingerea că dialogul cu omologul său român va contribui la rezolvarea problemelor și la aprofundarea relațiilor bilaterale.

București

România are un nou ministru de externe

Bogdan Aurescu, fost secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe de la București, a fost numit în funcția de ministru de externe. El îl înlocuiește pe Teodor Meleșcanu, care a demisionat pe 18 noiembrie, pe motiv că nu toți românii din străinătate au reușit să voteze la alegerile prezidențiale din 16 noiembrie. Bogdan Aurescu a depus luni seara jurământul de ministru la Palatul Cotroceni, în prezența președintelui Traian Băsescu.

Inițial, pentru postul de ministru de externe a fost propus, de către premierul Victor Ponta, ambasadorul român la instituțiile euro-

pene, Mihnea Motoc, dar din motive de incompatibilitate acesta nu a putut fi numit.

Diplomatul Bogdan

Aurescu este cunoscut pentru faptul că a condus echipa care a câștigat, în 2009, procesul de la Haga împotriva Ucrainei. Absolvent al Facultății de Drept, în 1996, și al Facultății de Istorie, în 1998, ale Universității din București, Bogdan Aurescu (41 de ani) a intrat în Ministerul de Externe în 1996. În perioada 4 februarie 2009 – 24 noiembrie 2014 a activat ca secretar de stat pentru afaceri strategice în Ministerul Afacerilor Externe.

Bogdan Aurescu este co-președintele român al Comisiei Mixte Interguvernamentale Româno-Maghiare.

Poza săptămânii

Aveți grijă la depunerile de coroane!!!

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni / Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a DPRRP

Pe copertă: 1 Decembrie – Ziua Națională a României
(foto: internet)

Istorie, cultură, limbă și tradiție la Simpozionul științific de la Julia

În zilele de 22–23 noiembrie, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria a organizat ediția a 24-a a Simpozionului științific internațional. Pe parcursul celor două zile, publicul a avut prilejul să asculte mai multe prelegeri din diferite domenii. În cadrul simpozionului au fost lansate publicațiile institutului apărute în 2014 și a fost vernisată expoziția tinerelor artiste *Adela Kiss* și *Aurelia Nemeș*. De remarcat că această instituție de cultură a publicat în cel aproape un sfert de secol mai bine de o sută de volume. Anul acesta, organizarea simpozionului s-a realizat cu sprijinul Guvernului României, prin Departamentul Politici Pentru Relația cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

Conducerea Institutului de Cercetări a depus toată stăruința și, împreună cu colaboratorii săi, a organizat și de data aceasta un simpozion de zile mari. Din an în an, nivelul simpozionelor crește atât în ceea ce privește numărul participanților, cât și calitatea lucrărilor prezentate. Acest simpozion este unul dintre puținele evenimente din Ungaria la care participă profesori universitari, cercetători și intelectuali de înaltă ținută din centre universitare precum: București, Cluj, Oradea, Târgu Mureș, Budapesta, etc. Atât simpozionul în sine, cât și volumele editate an de an cu comunicările de la aceste evenimente sunt adevărate fapte de cultură autentică și nu numai.

„Lupta intelectualului nu este lupta pentru putere...”

Cu acest prilej, directoarea Institutului de Cercetări, *dr. Maria Berenyi*, moderatoarea evenimentului a spus la deschiderea lucrărilor următoarele: „Nu parcurgem vremuri obișnuite. Ne mișcăm într-un univers al îtelor confuze, al țesăturilor indescifrabile. Legile sunt încurcate și se tot încurcă, relațiile dintre oameni sunt complicate, pline de dedesubturi și de manevre interesate, instituțiile se încurcă unele pe altele, gesturile simple și nevoile curente se exprimă și se rezolvă pe căi întortocheate.

Trăind într-o lume traversată de conflicte interetnice și de crize identitare, trebuie să spun, de-a rândul anilor provocarea a existat mereu și ea a fost cea care ne-a disciplinat și ne-a întărit pentru a merge mai departe. Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria a făcut eforturi eroice, uneori chiar disperate, pentru a se menți-

ne pe linia de plutire, ca să supraviețuim. Este unul din rarele exemple când fapta a mers înaintea vorbelor, și menținându-și pe parcursul anilor rolul pe care și l-a asumat, nobil, dar deloc simplu. E enorm de greu a articula proiecte valabile pentru aceste vremuri pe care le parcurgem. Acțiunea comună a intelectualilor români din Ungaria ar trebui să-și propună câștigarea mijloacelor de garantare sau protejare a autonomiei culturale. Această acțiune, pe care am putea-o numi corporativă, nu este un scop în sine. Ea este necesară în ziua de azi, deoarece intelectualii, oamenii de cultură se consideră tot mai mult dați la o parte din dezbaterile publice a lucrurilor – a lucrurilor care țin exclusiv de competența lor. Lupta intelectualului nu este lupta pentru putere, ci lupta pentru exprimare. (...) Ce ne va conduce, ce trebuie să ne conducă în efortul acesta? Mai întâi credința în știință, în puterea și eficacitatea rațiunii omenești. Apoi iubirea de limbă, de neam și cultură, hotărârea de a veni în ajutorul semenilor noștri, cu care împărțim moștenirea aceluiasi trecut și aspirațiile către același viitor. Este nevoie de curaj și de încredere în sine ieșite din comun, pentru a îndrăzni să te angajezi într-o muncă de cercetare de lungă durată.”

Prelegeri, studii și volume noi

Simpozionul este organizat de Institutul de Cercetări, dar a depășit demult cadrul de eveniment științific. El nu mai este doar al Institutului, este al culturii românești. Ca atare, trebuie să se facă cunoscut, pentru ca el să devină ceea ce se cuvine de fapt, izvor viu de cultură.

Pe parcursul celor două zile, publicul a putut asculta prelegeri susținute de profesori universitari, cercetători, lingviști și studenți din România și Ungaria. În prima zi, *dl. Cornel Sigmirean*, de la Tîrgu-Mureș, a vorbit despre opera lui Petru Maior. Pentru prima dată aflată la Julia, doamna *Silvia Corlăteanu-Granciuc* de la Chișinău a prezentat o lucrare interesantă despre Basarabia sub stăpânirea rusească și despre românii din această zonă. O comunicare interesantă cu privire la rolul informatorului, referindu-se aici la o cercetare făcută în Ungaria, doamna *Iulia Mărgărit* de la București a vorbit despre culisele unei anchete dialectale în satele românești din Ungaria și totodată a prezentat volumul apărut la Editura Academiei Române București, în anul 2013, intitulat „Românii din Ungaria – Texte. Glosar. Studiu Lingvistic”, autori *Iulia Mărgărit* și *Maria Marin*.

(Cont. în pag. a 12-a)

EDITORIAL

Singurătatea lui Șaguna

De 8 ani ne dorim o statuie a marelui Mitropolit Andrei Șaguna în fața Catedralei Sf. Nicolae din Julia, dar se pare că inițiativa a fost lăsată moartă atât de către responsabilii maghiari (care au uitat cu voie) cât și de către români (care au uitat de frica să nu supere pe cineva). Am primit în schimb, acum un an, un bust al lui Șaguna, cadou din partea statului Român (finanțat de către Departamentul Politici pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni), bust care a fost amplasat în curtea unei case parohiale, în micul sătuleț bihorean Apateu.

Unii ne sfătuiesc să ne luăm gândul pe veci de la o adevărată statuie Șaguna în fața Catedralei din Julia, asemănătoare cu cea a episcopului martir Apor Vilmos, din fața bisericii romano-catolice din centrul Julei. Alții zic că bustul de la Apateu a fost doar un test (sic!), pentru a vedea cum reacționează politicienii și opinia publică maghiară. Celor care ne descurajează le transmitem că nu avem de ce să renunțăm la statuie, pentru că ea nu ar fi împotriva a ceva sau a cuiva, ci exclusiv pentru întărirea identității românești și ortodoxe a naționalității noastre.

Și cât de încurcate sunt căile Domnului: catolicii din Julia pot fi întâmpinați duminică de duminică, înainte de a intra la slujbă de statuia episcopului Apor, care a murit împușcat de soldați ai trupelor Armatei Roșii, pe 30 martie 1945, în timp ce se a vrut să oprească cu propriul său trup intrarea soldaților sovietici în biserica sa din Győr, unde se aflau numeroși refugiați. Acest Apor Vilmos a fost un ungur născut în Sighișoara din România. Cel care am dori noi, românii ortodocși să ne întâmpine în fața bisericii din Julia, Andrei Șaguna, este născut într-un oraș din nordul Ungariei, la Mișcolț, acolo unde familia și neamurile lui au construit una dintre cele mai impozante biserici ortodoxe din Europa Centrală. Legătura lui Șaguna nu s-a întrerupt niciodată cu meleagurile natale și cu Budapesta, pentru că și atunci când a ajuns mitropolit la Sibiu, el își avea rudele în Ungaria, iar mult iubita lui mamă, cea care l-a întors de la catolicism la ortodoxie, Anastasia Șaguna, își doarme până azi somnul de veci în Cimitirul Kerepesi.

Dacă acceptăm varianta că bustul de la Apateu a fost doar un test despre părerea ungarilor, credem că pe acesta Șaguna l-a trecut cu brio. După o mică nemulțumire și bosumflare copilărească a primarului din Apateu, care nu a avut o valoare mai mare decât un părț fără miros, peste Apateu și peste bustul lui Șaguna s-a așternut liniștea. Poate chiar o liniște mult prea mare. După amplasarea cu mare fast a bustului, în prezența unui mitropolit și a patru episcopi ortodocși, a numeroși oficiali din România și prea puțini români din Ungaria, de un an de zile nu am mai auzit despre nimeni că s-ar fi dus la acest bust, de exemplu, să îi așeze la soclu niște flori, de ziua de naștere (20 ianuarie) sau de ziua morții (28 iunie). Nu am auzit ca vreo școală românească să ducă elevii în curtea bisericii din Apateu iar un profesor sau un preot să le povestească celor mici cine a fost marele Șaguna...

La Apateu, Șaguna este nedemn de singur. Cu toate că se zicea despre el că îi plăcea pacea, modestia și singurătatea, în același timp el era tot timpul foarte apropiat de poporul simplu, de oamenii de rând. Un Șaguna izolat nu ne ajută cu nimic, nu ne întărește identitatea și nici credința. Nu ne învață despre trecutul nostru, nu ne amintește cât este de importantă limba în care vorbești, în care îți rostești rugăciunile. Este ca și cum nici nu ar exista.

Eva Șimon

...de obicei, creștin

Să uităm pentru o clipă enervanta criză „ce ne-nfășoară așa de lesne” și să dăm imaginativ filele galbene de atâta timp ale istoriei până în anul 64 d.Hr.

Fumul născut din bricheta lui Nero încă se mai înalță peste ulițele Romei. Peste întregul oraș picura amurgul Genezei. Pe o străduță mergea speriat și gâfâind un om urmărit de o ceată de ostași romani. Cum tinerețea demult îl părăsise și cum nu cunoștea nici o scurtătură, nefiind din partea locului, a fost prins la o cotitură de soldații șmecheri care-l întreabă politicos cu un bici pe spate: „Cum te cheamă, nemernicule?” „Mă cheamă Simon a lu' Iona din satul Capernaum... Cristos cel răstignit și înviat a treia zi mi-a pus numele Petru și spre buimăceala voastră, unii îmi mai spun și Chifa.” „Să înțelegem că ești creștin sau piroman, cum se aude prin târg?”

Cântatul unui cocoș latin dintr-un coteț de peste zid avu efect de polistiren pisat asupra lui Petru, ce cuprins de vechii fiori ai trădării răspunse hotărât: „Piroman nu sunt, mai degrabă pompier celest din moment ce meseria mea e să scot oamenii din foc, nu să le pun foc, dar creștin, da, sunt... și voi fi mereu!”

Bătuț, asistând la crucificarea soției, crucificat cu capul în jos, plâns de soacră și de mulți, pentru că

se numea creștin și-atât.

Vă invit să ne chemăm gândurile înapoi din Roma Antică și să tăbărâm nițel la umbra scurtă a prezentului. Mai facem un exercițiu de imaginație și ne plimbăm prin Brașov, eleganți și prietenoși într-o zi de sămbătă. Pe Bulevardul Saturn un reporter al revistei Impuls îți pune o întrebare aparent ușoară: „Ce religie ai?” Fără să stai pe gânduri răspunzi: „Ortodox sau catolic sau baptist și poate penticostal”.

Dacă ai răspunde simplu ca Petru: „creștin” ar fi un răspuns vag, foarte vag, cu cel puțin 34000 de moduri de interpretare a cuvântului și mai mult ca sigur reporterul nu ar fi satisfăcut de răspuns revenind astfel cu o completare: „Bine, bine... creștin, dar de care, sub ce formă, sub ce firmă?”

Și uite așa întrebarea aparent ușoară devine complicată.

Înainte de a vorbi de obiceiuri și tradiții la creștini, m-am văzut nevoit să-mi redefinesc cuvântul creștin. În primele secole, dacă spuneai că ești creștin și nu erai, atunci cu siguranță aveai probleme grave mintale, numai bun de îmbrăcat în cămașa de forță și dus la spitalul de nebuni. Pe atunci cuvântul creștin era sinonim cu aruncatul la fiare, fierți, jupuiți de vii, crucificați. În secolul nostru cuvântul

creștin e un curcubeu pe cerul nebuniei noastre.

Creștinul adevărat, biblic, e acela care odată mort față de lumesc și apoi viu, născut din nou într-u duhovnicesc, face din fiecare ceas al vieții sale un pas către asemănarea tot mai perfectă cu Cristos Domnul. Pavel ne scria: „...nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine”. Și asta nu-i metaforă.

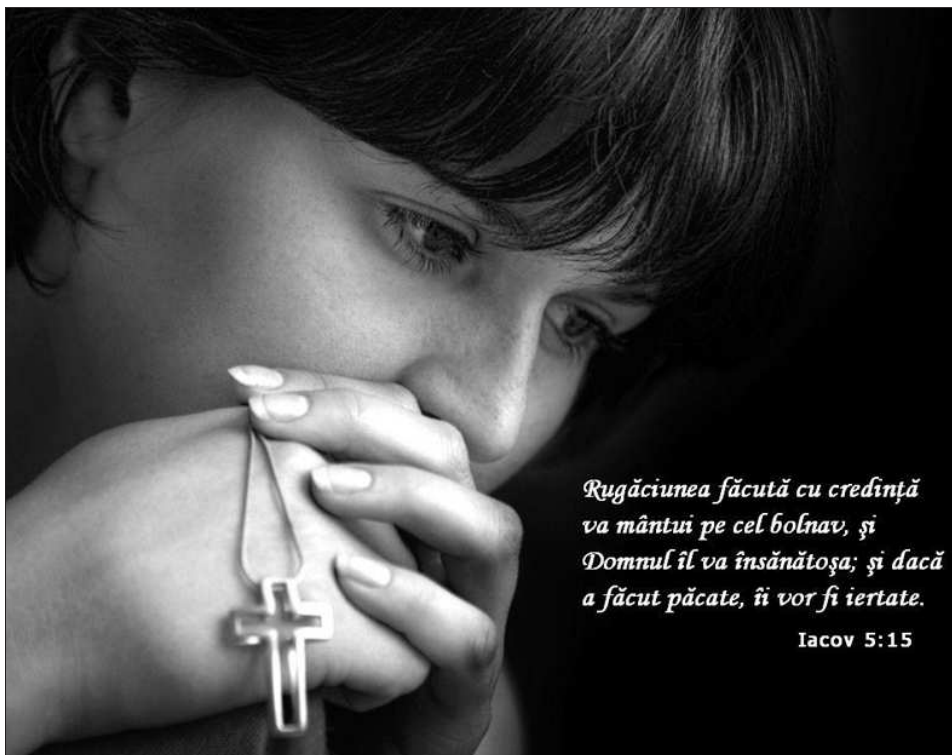
Creștinul adevărat e musai să aibă obiceiul de-a iubi aproapele, dușmanul, fratele Mofturică, sora Enervanta. Ioan 13: 35 „Prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei dacă veți avea dragoste unii pentru alții”. Nu-i obicei mai necesar pentru creștini, acum în apus de lume, ca acela de-a ne iubi indiferent că avem sau nu porumbelul pe spate, indiferent că ne rugăm în cor sau pe rând.

Obiceiul absolut al creștinului trebuie să fie acela de a iubi. Un obicei repetat devine tradiție.

De nu avem acest obicei, să-l cerem. Fără iubire trăim un creștinism de tip auroloc drogându-ne sufletele cu parastase, pomeni, programe seci și reci.

Sufletul e fericit doar atunci când prin venele sale circulă iubirea, pentru că Proiectantul lui e Dragoste.

(Sursa: revistaimpuls.ro;
autor: Dani Surducan)

Rugăciunea făcută cu credință
va mântui pe cel bolnav, și
Domnul îl va însănătoși; și dacă
a făcut păcate, îi vor fi iertate.

Iacov 5:15

Revelion 2015 la Brădățul!

Din program:
Laudă și închinare,
Mesaie spirituale de încurajare și rededificare.
O zi la schi în stațiunea Răușor.
Activități de interior: jocuri distractive, jocuri de masă
Activități de exterior: competiții în zăpadă, săniuș, Drumeție în zona barajului de pe Retezat

Vrei să petreci Revelionul la munte?
Hai în Parcul Național Retezat!

Perioada: 30 dec 2014 - 2 ian 2015

Preț 250 lei!

Invitat
Adi Hentea

Contact:
office@bradatel.ro
www.bradatel.ro

Mulțumim Domnului pentru fiecare dintre voi.
Vă așteptăm cu drag la Brădățul!

Înscrierile pentru REVELION 2015 la BRĂDĂȚEL au început.

Ți-ai făcut planuri unde vrei să petreci noaptea dintre ani? Brădățul te așteaptă!

Vrem să petrecem împreună câteva zile frumoase, să ne cunoaștem, să ne închinăm Celui Sfânt și să urăm un bun venit anului 2015.
Te așteptăm la Brădățul de Revelion!
office@bradatel.ro

Tabăra Creștina Brădățul

Se duce-n toată lumea vântul de Traian Dorz

*Se duce-n toată lumea vântul vestind
a' Tale-adânci iubiri,
purtând a' Tale dulci miresme;
doar eu să nu merg nicăiri?*

*Și soarele, pe lumea-ntreagă vărsându-și
strălucirea lui,
vorbește despre-a Ta lumină;
doar eu să nu spun nimănui?*

*Și ploaia, peste tot pământul,
ducând belșug în orice loc,
vestește marea-Ți bunătate;
doar eu să n-o vestesc deloc?*

*Și tunetul, trecând pe-ntinderi,
vorbește de tăria Ta,
de Judecata Ta cea dreaptă;
doar eu să nu spun despre ea?*

*Și întunericul vestește
că-n lume toate-odată-apun
spre-a se renaște iarăși toate;
doar eu aceasta să n-o spun?*

*În lume toate, toate,
toate Te preamăresc pe Tine-n veac...
O, Dumnezeu! meu cel Veșnic,
doar eu să tac? Doar eu să tac?*

Serată de binefacere la Micherechi pentru persoane nevoiașe

Sala mare a Casei de Cultură „Gheorghe Dulău” din Micherechi din nou s-a dovedit a fi neîncăpătoare în seara zilei de vineri, 21 noiembrie. Tineri, părinți, bunici și-au lăsat la o parte grijile zilnice și s-au adunat pentru a urmări un spectacol de binefacere. Evenimentul a fost organizat în beneficiul ajutorării familiilor nevoiașe din localitățile din județul Arad, printr-o campanie de colectare a donațiilor de Crăciun, inițiată în urmă cu șapte ani de micherechianul Robert Ruja. În cuvântul de deschidere, primărița *Margareta Tat* a marcat importanța și reușita acestei acțiuni, subliniind totodată că ideea evenimentului este puternică. Apoi, după ce primărița a felicitat organizatorii, printr-un colaj de fotografii au fost evocate clipele trăite de către micherecheni în timpul împărțirii donațiilor, momente care greu se pot descrie.

La reușita seratei au contribuit printr-un program inedit preșcolarii grădiniței, elevii ai școlii generale locale și Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor”. Programul a cuprins un buchet de

colinde românești, interpretate de corul psaltic „Sfântul Ioan Damaschin” din Arad. Cu toate că intrarea a fost liberă, sătenii au donat multe cadouri care vor fi împărțite familiilor în pragul sărbătorilor de Crăciun. Serata s-a încheiat cu o masă festivă românească cu cele mai gustoase bucate: sarmale de post.

A.C.

www.foaia.hu

Am fost curioși de părerea tinerilor noștri... și am rămas șocați!

„Ce așteptări aveți de la noua conducere a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)?” – i-am întrebat pe unii tineri din rândul comunității noastre, în pragul constituirii Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Ne-am adresat unor persoane cu vârste cuprinse între 18–30 de ani.

Mai mulți tineri au refuzat din start să răspundă la întrebare, pentru faptul că pur și simplu nu știu aproape nimic despre existența autogovernării, habar nu au ce sarcini are aceasta, nu au fost niciodată implicați sau invitați la vre-

un eveniment de-al AȚRU. Unii tineri, care știu despre ce este vorba, au afirmat că ar aștepta de la noua conducere rezolvarea celei mai importante probleme, și anume desființarea etnobilizismului, pentru că lor le este rușine de acest lucru. Ne-au mai vorbit despre problema predării limbii române la grădinițele și școlile românești din Ungaria, care ar trebui să primească un accent și o atenție mult mai mare. Aceștia sunt de părere că la grădinițe și la școli ar trebui să se vorbească și să se predea mult mai serios limba română, pentru că doar așa se va putea păstra și pro-

moza limba și cultura românească. După părerea lor, școlile și instituțiile românești ar trebui să fie bine finanțate, iar tineretul din comunitățile locale să fie implicat în viața culturală pentru că, după cum ne-au declarat, ei nu sunt căutați la programele organizate de către AȚRU. Se așteaptă organizarea mai multor programe culturale românești, unde diferitele generații ar avea posibilitatea să se întâlnească și să fie implicați și tinerii. Din păcate, majoritatea tinerilor noștri nu știu că există acest for al românilor, habar nu au care este rostul acestuia.

A. Cioca

Pe scurt...

JULA

Moș Nicolae va ajunge pe 4 decembrie la toți copiii de la grădinița din Orașul Mare Românesc din Jula. Copiii vor primi în dar pachete cu dulciuri. Pentru momentul special al venirii moșului, cei mici se pregătesc cu poezii și cântece de iarnă.

JULA

Cu ocazia sărbătorii hrămului Catedralei Episcopale din Jula, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei și Făcătorul de Minuni, pe 5 decembrie, va fi săvârșită Sfânta Liturghie Arhiepiscopale, cu începere de la ora 9.30, urmată de tradiționala serbare închinată Sfântului ocrotitor al Catedralei Episcopale din Jula și oferită de copii de la grădiniță și școala generală din Jula.

MICHERECHI

Cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, Primăria din Micherechi va organiza a 5-a ediție a Festivalului Colindelor. Concertul de colinde va avea loc sâmbătă, 20 decembrie, la Căminul Cultural „Gheorghe Dulău”, cu începere de la ora 17.00.

MICHERECHI

După ce în perioada Postului Crăciunului s-a făcut o colectă de alimente, haine, mobile, în prag de sărbători, pe 13 decembrie, aceste donații vor fi împărțite de un grup de tineri din Micherechi pentru mai multe familii defavorizate din apropierea graniței româno-maghiare, din județul Arad.

JULA

Marti, 16 decembrie, de la ora 16.00, la Grădinița românească din Jula va avea loc o sărbătoare a familiei. Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, copiii împreună cu părinții lor vor pregăti cadouri de Crăciun, micuții vor prezenta colinde și poezii după care vor servi împreună o ciorbă românească.

MICHERECHI

Într-o atmosferă de sărbătoare, copiii din Micherechi, alături de educatoare, în pragul sfintelor sărbători de iarnă vor dăruir părinților un program special de Crăciun. Serbarea va avea loc pe 18 decembrie la Căminul Cultural cu începere de la ora 9.30.

O excursie la Oradea și Șuncuiuș

Pe 10 noiembrie, conducerea școlii noastre ne-a organizat o excursie interesantă. Dimineața la ora șapte și treizeci de minute, profesorele ne-au așteptat la autobuz. După ce ne-am adunat, am urcat în autocar și învățătoarea noastră ne-a numărat. În autocar ne-am simțit bine, am mâncat, am glumit și ne-am odihnit un pic. La Salonta am schimbat forinți în lei, după care ne-am continuat drumul spre Oradea. Ajungând în centrul orașului, ne-a primit o vedere foarte frumoasă. Ne-am oprit în fața unei biserici, unde învățătoarea s-a întâlnit cu ghidul grupului nostru. Acesta ne-a povestit nu numai despre istoria bisericii, dar și despre episcopia ortodoxă, pentru că pe noi ne-a interesat foarte mult. Am putut vizita și interiorul bisericii. Mi-a plăcut interiorul bisericii pentru că are spațiul larg și se află acolo multe obiecte bisericesti. Dar cel mai mult mi-au plăcut picturile de pe pereți. După ce am admirat biserica ne-am continuat drumul cu autocarul. După ce

învățătoarea din nou ne-a verificat numele, am mers spre munți, la Șuncuiuș. Pe malul Crișului ne-am oprit ca să ne odihnim. Aici am servit mâncarea, care a fost pregătită de către bucătăria din sat. După o mică relaxare a început drumeția în munți. Prima stațiune a fost peștera „Ungurul Mare”. Acolo am fost așteptați de către o doamnă română, care ne-a arătat peștera. Intrarea în peștera am făcut-o trecând podul îngust. A fost foarte interesant să trecem peste pod. În peșteră trăiește o specie de liliac, de aceea a trebuit să fim în liniște. După ce am ieșit din peșteră ne-am plimbat prin zonă, admirând stâncile uriașe. Am urcat pe deal să vedem priveliștea de pe munte. Ghidul ne-a povestit cum s-au format munții de calcar. Din păcate, nu este lucru ce să nu aibă sfârșit. După drumeție am urcat în autocar și am servit cina. Am ajuns acasă obosiți, dar cu foarte multe amintiri plăcute. La Micherechi ne-au așteptat părinții.

Ioan Poiendan, clasa a 4-a

ISTORIA ROMÂNILOR

Istoria românilor în date și imagini (1)

În anul 514 î.e.n. are loc expediția regelui persan Darius I, în zona de nord a Mării Negre, ocazie cu care are loc prima atestare scrisă a geților din Dobrogea.

În anul 82, Burebista (82–44 e.n.) constituie pentru prima oară statul dac, în regiunea intracarpatică.

Între 97–106 are loc domnia lui Decebal-Diu-roaneus.

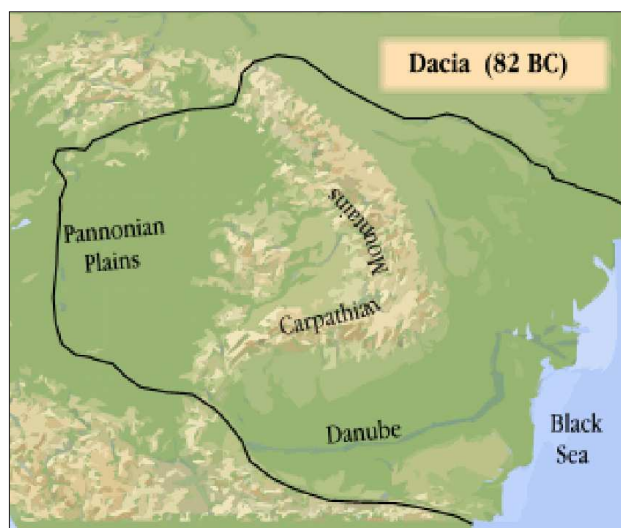
101–102 Primul război pentru cucerirea Daciei de către împăratul roman Traian.

În 101 are loc bătălia de la Tapae, soldată cu victoria romană, iar în 102 are loc pacea condiționată între daci și romani.

Între 105–106 are loc al doilea război daco-roman, soldat cu înfrângerea dacilor, moartea lui Decebal prin sinucidere și transformarea Daciei în provincie romană. Sub impactul atacurilor popoarelor migratoare, împăratul roman Aurelian ordonă retragerea romanilor la sud de Dunăre.

Între secolele VII–VIII apar primele mențiuni despre români și originea lor romană, iar din secolul al IX-lea se fac prezente influențele slave în vechiul spațiu al provinciei Dacia.

În dorința lor de a ocupa formațiunile statale din împrejurimi, ungurii se vor confrunta cu vitejia primelor formațiuni prestatale românești: voievodatul lui Gelu – pe Someș, voievodatul lui Glad, în Banat și voievodatul lui Menumorut, în Bihor. Rezistența în fața atacurilor maghiare se

continuă și în timpul voievodatelor din secolul al XI-lea, a lui Ahtum și Gyula. Odată cu formarea primului comitat, în 1111 – Bihorului în Crișana, se continuă politica expansionistă a coroanei maghiare, incorporând administrativ și juridic Transilvania.

În 1247 apare Diploma Cavalerilor Ioaniți, în care sunt menționate la sud de Carpați formațiunile statale românești precum: Banatul de Severin, Voievodatul lui Litovoi și Voievodatul lui Seneslau, Cnezatul lui Ioan și Cnezatul lui Farcaș. După descălecatul lui Negru-Vodă în 1291, Basarab I obține independența Țării Românești față de Ungaria, prin victoria de la Posada, 9–12 noiembrie 1330. Acestuia îi urmează la domnie Nicolae Alexandru și Vladislav Vlaicu.

Izvoarele istorice ale timpului menționează ca întemeietor al Moldovei pe Dragoș din Maramureș, care descălecă în 1352. Acestuia îi urmează Bog-

dan, al doilea descălecat al Moldovei, care va reuși să obțină independența Moldovei față de Ungaria. La conducerea Țării Moldovei vor succeda lui Bogdan, Petru Mușat I și Roman I.

În provincia Dobrogea, Balica apare ca despot, urmat de Dobrotici, care va pune bazele statutului feudal dobrogean, urmat apoi de Ivenco, iar în 1388 Mircea cel Bătrân va alipi Dobrogea, Țării Românești.

O dată cu domnia lui Mircea cel Bătrân, se concretizează lupta împotriva otomanilor și a pericolului reprezentat de aceștia în Europa. După un tratat cu Sigismund de Luxemburg al Ungariei, în martie 1395, la 17 mai are loc bătălia de la Rovine, unde Mircea cel Bătrân îl învinge pe conducătorul turc, Baiazid. În 1396 participă la cruciada antiotomană de la Nicopole. Mircea cel Bătrân moare la data de 31 ianuarie 1418, fiind înmormântat la mănăstirea Cozia.

În anul 1441 la conducerea Transilvaniei vine Iancu de Hunedoara. Până în anul 1443, poartă diferite războaie contra turcilor, pe care le câștigă. Astfel el ajunge să conducă cruciada numită „Campania cea lungă”.

Crucianți ajung până la Sofia, turcii cerând pace, foarte avantajoasă pentru Ungaria. În 1444 regele maghiar hotărăște reatacarea turcilor, însă sunt înfrânți la Varna.

Donație de cărți românești îmbogățită cu folclor tradițional românesc

După un transport de cărți făcut către românii din Republica Moldova, Filiala Bihor a Vetrei Românești a făcut o donație de aproape o mie de cărți pentru Liceul „N. Bălcescu” din Iula săptămâna trecută, 20 noiembrie. Cărțile sunt din diferite domenii: beletristică, cărți pentru copii, cărți științifice și de specialitate. Ioan Chivari, vicepreședintele Filialei Bihor a Vetrei Românești ne-a spus că ceea ce face ei, o face dintr-o dorință sinceră de a-i ajuta pe cei care doresc să citească și să studieze în limba română.

– Sunt emoționat și fericit în același timp că pot fi alături de românii din Ungaria. Am considerat că e necesar să donăm cărți românilor din Moldova și Ungaria. Am adus 1100 de cărți din care 550 sunt ale familiei noastre, ne-a mărturisit vicepreședintele Ioan Chivari.

– Am adus un program tradițional specific românesc nu numai din zona Bihorului ci din toată țara. Dorim să facem proiecte comune, în care copiii din Iula să schimbe experiențe cu elevi din Oradea. Am oferit conducerii școlii, elevilor și bibliotecii câteva exemplare din teza mea de doctorat, care se numește „Motive antice în opera lui Racine”, ne-a spus Elena Moțoc-Chivari, profesoară de română la Colegiul Național Iosif Vulcan din Oradea și inspector pe proiecte educaționale la Inspec-

toratul Școlar Județean Bihor. Ideea de a oferi donația de carte Liceului Românesc din Iula i se datorează domnului David Teodor, vicepreședintele Vetrei Românești. Pentru ca momentul să fie cât mai marcant, artista Oana Lianu a oferit o bucurie liceenilor și personalului didactic printr-un concert extraordinar. Naista Oana Lianu s-a bucurat de mare succes odată cu interpretarea la mai multe instrumente populare tradiționale.

– Am venit cu trei studenți foarte talentați de la Facultatea de Arte a Universității din Oradea, studenți în anul I și II, două soliste vocale și un solist instrumentist la vioară și la vioară cu goarnă. Doi dintre ei au prezentat zona etnografică Bihor, iar cealaltă zona Olteniei și Gorjului, iar eu am încheiat într-un periplu la mai multe instrumente populare tradiționale de suflat: fluiet, ocarină, drâmbă și în final nai căruia i-am adăugat vocea trecând prin aproape toate zonele etnofolclorice ale României și încheind la nai și vocal cu celebra frumoasa și spectaculoasa noastră Ciocărlia.

– Care a fost momentul în viața Dumneavoastră când ați fost atrasă spre nai?

– Vă fac o mărturisire de suflet. Instrumentul mi l-a găsit tatăl meu. Eu eram o foarte bună pianistă. Începusem să cânt la pian și

la zece ani m-am jucat cu o piatră foarte ascuțită și am avut o operație la degetul arătător. Tata s-a gândit că mi s-a terminat cariera de pianistă. Și-a pus problema ce instrumente ar trebui să-mi cumpere, la care să nu-mi folosesc degetele. Dumnezeu i-a dat ideea genială de a cumpăra un nai. De acolo au mai fost câțiva ani până am realizat însămi frumusețea și capacitatea de transmitere extraordinară a sufletului practic în acest

instrument. Deci, tatălui meu îi datorez ideea de a-mi da instrumentul.

– Programul s-a încheiat cu o surpriză. La inițiativa profesorului Mihai Cserhádi, au fost invitați pe scenă din rândul liceenilor și câțiva dansatori, ca să interpreteze câțiva pași din repertoriul dansurilor populare românești din Ungaria. Ce părere aveți de asta?

– Surpriza a fost și pentru noi și deopotrivă bucuria de a vedea că și aici se păstrează viu tradițiile și că știu să danseze profesionist. Chiar și la noi în România rar ți-e dat să vezi tineri care să se bucure de frumusețea și varietatea folclorului. S-a înghiebat ad-hoc un dans extraordinar, care a avut mare surpriză la public.

– În momentul de față cum vă desfășurați activitatea?

– Momentan pe două planuri: pe planul artistic concertează în țară și în lume, unde sunt invitată, atât folclor românesc, voce și instrument, exact cum am prezentat și astăzi, dar și un alt gen foarte iubit, cafe-concert, muzical, șansonete, cântonete din repertoriul internațional extraordinar de bine primit peste tot unde mă duc. În afară de partea artistică, cealaltă parte îmi este împărțită pe o carieră didactică universitară. În prezent sunt profesor, doctor în muzică la Facultatea de Arte a Universității din Oradea, unde predau câteva materii, dar materia principală este folclorul românesc și unde de asemenea coordonez Ansamblul Folcloric al Facultății de Arte, ansamblu din care fac parte și cei trei studenți cu care am venit la Liceul „Bălcescu” din Iula, ne-a mai spus Oana Lianu. A.C.

Recenzie

Gânduri despre povești „365 de povești” pentru copii și foști copii

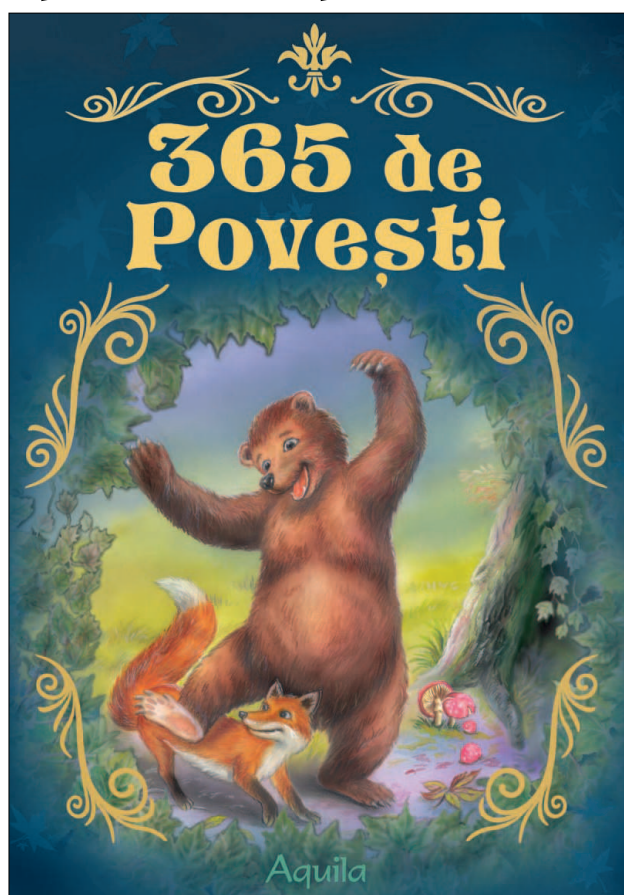
„A fost odată, ca niciodată...” Cu toții ne amintim ce însemnau aceste cuvinte. Când auzim aceste propoziții, ne oprim pentru o clipă, ne punem problemele la o parte și pornim instinctiv pe drumul binecunoscut spre lumea poveștilor. Știm bine că ne așteaptă minute magice, departe de realitate, departe de luptele de zi cu zi. Știm dinainte că urmează clipe fantastice, pe care realitatea ce ne înconjoară nu ni le poate înfățișa. Ne reamintim de copilăria fără griji, când încă ne părea bine de biluțele de sticlă și de pietricelele cu care ne jucăm cu mult drag, sau de poveștile povestite de mama.

Acum câteva săptămâni, când treceam pe la o librărie, am dat de această carte care trezea în mine momente aproape uitate ale copilăriei mele. În ultimele luni, după o cercetare amplă pe internet și în diferite librării, am descoperit o carte de povești extraordinară, complexă, aparținând Editurii Aquila, care atât pentru copii, părinți și bunici, cât și pentru cadrele didactice poate fi o adevărată mină de aur.

Ca și educatoare și, în același timp, mamă a trei copii, nu numai recomand această carte cititorilor, ci

vă și îndemn să o citiți și să o aplicați în educația copiilor dumneavoastră. Recomandarea aceasta o fac bazându-mă pe experiența mea profesională, de specialitate și pentru că și la facultate am studiat amănunțit literatura pentru copii, în special povestea ca și gen literar.

Astfel, și de atunci simt că acest gen literar este o chestiune personală atât în viața mea de familie, cât și în viața mea profesională. La grădiniță am obișnuit să alegem poveștile pentru copii cu o grijă specială. Putem alege pe baza genurilor de poveste, a structurii, a conținutului, dar și pe baza aspectelor lingvistice. Dar orice aspecte luăm în considerare, valorile nemuritoare ale poveștilor și rolul intermediar constă în impactul de dezvoltare extraordinară. Este distractiv, dar în același timp învață și educă. Impactul educațional este susținut timp de secole în literatură. Povestea impresionează inevitabil pe cei care o ascultă. Când copiii se identifică cu personajele principale, intră în noi situații de viață, în care tensiunile „Pent-up” se eliberează. Prin lupta eternă între bine și rău, copiii noștri încep să afle despre relațiile umane, despre ciclul constant al bucuriei și

al tristeții care ne înconjoară în viață. Transmite lecții morale de bază. Povestea îmbogățește imaginația unui copil, vocabularul, emoțiile și în același timp dezvoltă și personalitatea.

De-a lungul ultimelor două decenii am întâlnit o multime de cărți de basme în limbile română și maghiară. Totdeauna analizez în mod critic publicațiile li-

terare ale copiilor care apar ca noutate pe piața de cărți și vă pot spune deschis și sincer că publicația cu titlul „365 de povești” este o colecție de calitate, la nivel înalt. Când în zilele noastre pe piața saturată de cărți pentru copii pe rafturile magazinelor domină „Prințesele” și poveștile de „stelele Disney”, colecția aceasta este un *unicat*, fiindcă cititorul poate alege aproape din toate genurile de povești.

Fiecare poveste este ilustrată estetic, astfel le oferă celor mici să și vadă cele auzite. Astfel li se dezvoltă *imaginația internă*. Având în vedere curiozitatea literară a copiilor și nivelul de cunoaștere a limbii, vă accentuez că basmele acestea sunt adaptate pentru copiii de grădiniță, în primul rând din punct de vedere didactic, lingvistic și de conținut. Sunt bazate pe cerințele metodologiei educațională pepinieră.

Limbajul a fost un aspect deosebit de important pentru mine. Atât lungimea, cât și formarea propozițiilor se adaptează vârstei de 3–

7 ani. Este important de menționat faptul că diversitatea de genuri oferă o dezvoltare bogată a vocabularului! Este variată și din punctul de vedere că prezintă și poveștile altor oameni, altor popoare. Așadar vă invit să faceți cunoștință, printre altele, cu povești din România, Ungaria, Rusia, Suedia, Africa, China, Letonia, Bulgaria și Algeria.

Și structura cărții este sistematică, fiindcă ia în considerare actualitățile anului și încearcă sortarea poveștilor, ajutând și cu aceasta părinții și profesorii ca să poată alege în oferta multicoloră. Câteva exemple de genuri populare:

Basme populare – Gospodina, slujnicele și cocoșul (p. 260), Păzitoarea de găște (p. 268).

Fabulă animale – Calul și lupul (p. 29), Șoarecele de la țară și de la oraș (p. 364).

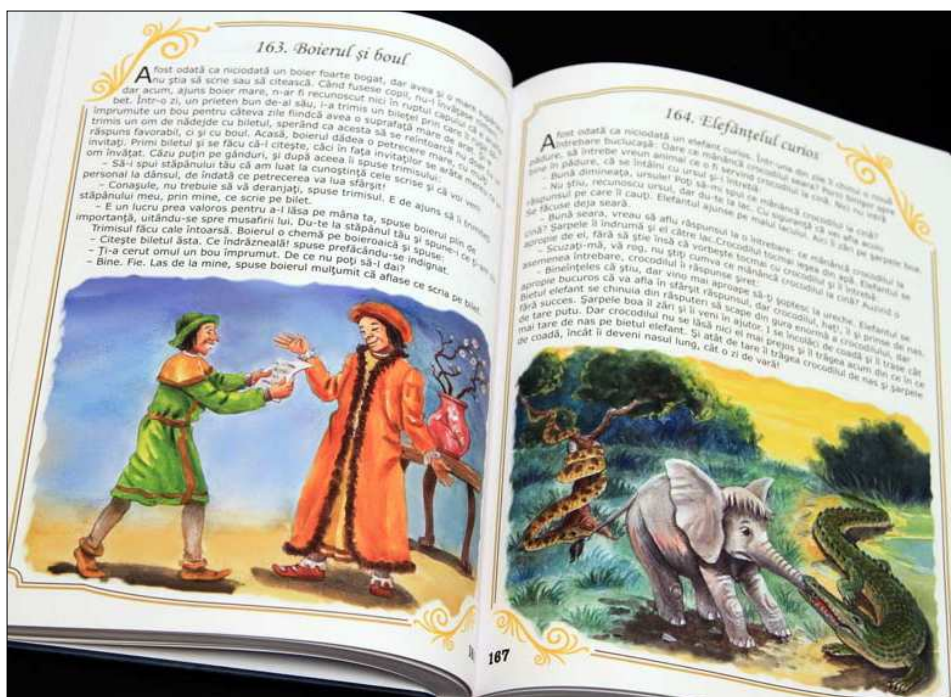
Fabulă antică – Cerșetorul și Bogatul (p. 50), Vrăbiușa și cocostârcul (p. 215), Găinușa cea harnică (p. 230), Bătrâna și nepotul (p. 366).

Basme – Zâna cea înșelată (p. 130), Pantofii găuriți de dans (p. 112), Micul porcar (p. 106), Prințesa de mazăre (p. 17).

Sper că v-am trezit interesul asupra valorilor nemuritoare ale basmelor și o să le citiți. Cred că povestea are o valoare eternă, care este revizuită în amintirile noastre. Trebuie să oferim și să asigurăm copiilor poveștile pe care le-am învățat de la părinți, bunicii și de la profesorii noștri. În cartea cu titlul „365 de povești” de la Editura Aquila (Oradea, 2013) fiecare cititor va găsi cu siguranță cel puțin o poveste pe plac dintre poveștile nemuritoare.

Tünde Ruja Nyari

Sursa ilustrațiilor: <http://www.aquilashop.ro/carti/carti-de-povesti/365-de-povesti-920.html>

20 de ani de cooperare între orașele Jula și Arad

Orașele Jula și Arad au aniversat în ziua de vineri, 21 noiembrie, 20 de ani de cooperare. Evenimentul intitulat „Strângeri de mâini” este considerat un deschizător de drumuri în relațiile transfrontaliere între comunitățile din România și Ungaria. Ediția aniversară a „Strângerilor de mâini” și-a derulat prima parte la Jula, unde au avut loc mai multe evenimente: ședința comună a Consiliilor Locale ale celor două orașe înfrățite, vernisajul expoziției artistului plastic arădean *Mihai Takacs* și concertul aniversar al Filarmonicii de Stat Arad.

Prima acțiune, cu denumirea generică „Strângeri de mâini”, a avut loc în luna iunie a anului 1994, la Jula și la Arad, sub înaltul patronaj al doamnei *Catherine Lalumière*, secretar general al Consiliului Europei. Inițiativa acestei colaborări a venit din partea unui elev din Jula, care printr-o scrisoare adresată consiliului orașenesc a lansat, în 1992, propunerea de a se organiza o întâlnire de reconciliere maghiaro-română, ca oamenii care locuiesc de o parte și de alta a granițelor să se cunoască mai bine.

Atunci când inițiativa din 1992 s-a realizat mulți au sperat (dar puțini au crezut cu adevărat) că această manifestare va funcționa neîntrerupt și peste două decenii, a mărturisit primarul orașului Jula, *dr. Görgényi Ernő*, în deschiderea evenimentului. La începutul anilor 90 a pornit un fenomen, potrivit căruia mulți conducători ai localităților din România și Ungaria au decis ca localitățile lor să se înfrățescă. Programul din 1994 de la Jula a stârnit curiozitatea întregii țări: primarul Aradului de atunci, domnul *Cristian Moiescu*, și primarul orașului Jula, domnul *dr. Pocsay Gábor*, au semnat

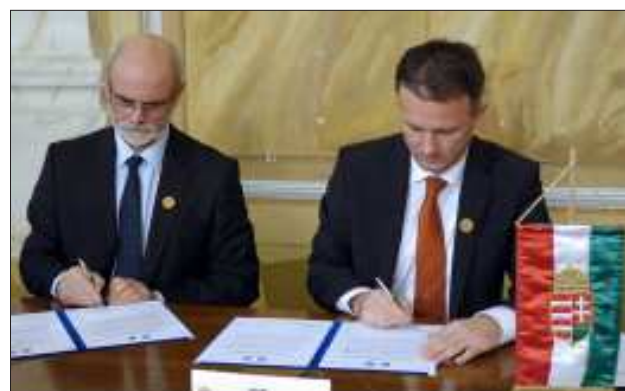
actul de colaborare în prezența a doi secretari de stat pentru relații externe, a doi ambasadori, în prezența reprezentantului și al delegatului Consiliului Europei, respectiv al reprezentantului Fundației Konrad Adenauer. Legătura celor două orașe a urcat o nouă treaptă atunci când Ungaria, în 2004, iar România, în 2007, au devenit țări membre ale UE, iar pe lângă legăturile sferei civile s-au deschis posibilități și pentru conexiuni economice.

„Aceste colaborări au dovedit că micile comunități sunt capabile să depășească rănille trecutului și împreună au puterea să realizeze cu adevărat o Europă comună. Scopurile noastre au fost foarte clare: împăciuirea, apropierea societății civile, sublinierea importanței dialogului și a cunoașterii reciproce. Aceste scopuri am dorit să le realizăm prin crearea legăturilor personale. Elevi, artă, turism, sport, toate acestea au avut un rol hotărâtor în colaborarea celor două orașe. De exemplu, Filarmonica din Arad a concertat deja la prima ediție Strângerilor de mâini...”, a mai subliniat în cuvântarea sa *Görgényi Ernő*, primarul orașului Jula.

Seria evenimentelor a debutat cu o ședință desfășurată la Primăria orașului Jula, unde au luat cuvântul și inițiatorii acestui parteneriat, dl. *Cristian Moiescu* și domnul *Pocsay Gábor*, care ocupau funcția de primar al celor două localități în urmă cu 20 de ani. La întâlnire a adresat un cuvânt de salut și a felicitat această colaborare domnul *Florin Vasiloni*, consul general al României la Jula.

Noul acord de prietenie a fost semnat de către *Görgényi Ernő*, primar al orașului Jula și de către *Levente Bognár*, viceprimarul municipiului Arad. Evenimentul a continuat cu vernisajul unei expoziții de pictură a artistului plastic *Mihai Takacs* și cu un concert oferit de Filarmonica de Stat Arad. Seara s-a încheiat cu un dineu. Cea de a doua parte a „Strângerilor de mâini” a anului jubiliar 2014 se va derula la Arad, în 12 decembrie. A.B.

Ziua Naționalităților din județul Bichiș, la Micherechi

Cu ocazia Zilei Naționalităților, pe 18 decembrie, minoritățile din județul Bichiș vor fi sărbătorite la Micherechi. În cadrul festivității, Consiliul Județean Bichiș va acorda distincția „Pentru minoritățile din județul Bichiș” pentru acele persoane sau grupuri din comunitățile de germani,

țigani, polonezi, slovaci și români, care au depus o muncă profesională pentru păstrarea tradițiilor culturale ale minorităților din județ. Gala Naționalităților din județul Bichiș va avea loc la Căminul cultural „Gheorghe Dulău”, cu începere de la ora 14.00.

A.C.

Moment istoric la Palatul Regal: Regele Mihai și-a serbat ziua de naștere

În istoria României s-a scris, miercuri, 19 noiembrie, încă o pagină. Majestatea Sa, Regele Mihai I, a ieșit în balconul Palatului Elisabeta pentru a-și saluta musafirii veniți să-i spună „La Mulți Ani!”.

Totul a început în jurul orei 11.00, atunci când sute de persoane s-au îndreptat spre Palatul Elisabeta din București, pentru a fi alături de Regele Mihai I, care, pe 25 octombrie, a împlinit 93 de ani. Totodată, pe 8 noiembrie, de Sfinții Mihail și Gavril, Regele Mihai I și-a sărbătorit onomastica. Cu câteva minute înaintea orei 12.00, regele Mihai a ieșit în balconul Palatului Elisabeta, alături de principesa moștenitoare Margareta și de principetele Radu. Aceștia au salutat mulțimea în timp ce fanfara „Muzica Reprezentativă a Armatei” a interpretat Imnul Regal.

Zâmbitor și curios, foarte atent să recunoască, parcă, prin mulțimea adunată în Curtea Palatului Elisabeta, chipuri cunoscute, Regele Mihai i-a salutat și pe cei mai mici, dintre invitați. Apariția regelui Mihai I la balconul Palatului Elisabeta a atras ropote de aplauze din partea mulțimii, care a umplut grădina reședinței Familiei Regale. Un exemplu de simplitate, noblețe și viziune, Regele Mihai a părut relaxat, curios și în ciuda vremii friguroase, a stat în fața mulțimii minute în șir.

La a doua ieșire, peste 200 de porumbei și-au luat zborul, ca un semn al libertății. Unul dintre porumbei a rămas, inexplicabil, deasupra Majestății Sale. La eveniment a putut participa oricine, intrarea în grădina regală fiind liberă.

Cunoscut pentru verticalitate și demnitate, Regele a făcut un alt gest simbolic: l-a invitat la Palat pe noul președinte Klaus Iohannis. Acesta a sosit la ora 13 fix, ora exactă la care era așteptat. L-a dăruit Principesei Margareta un buchet de flori și a respectat protocolul ca la carte, făcând un pas în lateral, fără să-i întoarcă spatele Alteței Sale, la momentul fotografiei. Aceasta a fost prima întâlnire între Regele Mihai și Klaus Iohannis.

Majestatea Sa Regele Mihai nu și-a serbat ziua de nume pe 8 noiembrie, așa cum a făcut în ultimii 4 ani, pentru că atunci România era în campanie electorală, iar regulile Casei Regale interzic membrilor ei implicarea în viața politică.

Pentru prima dată în istorie, Majestatea Sa are o astfel de întâlnire la Palatul Elisabeta cu un președinte ales, la doar 3 zile de la momentul votului prin care poporul a decis cine-i va fi conducătorul. La prânzul regal, discuțiile au fost și în română dar și în limba germană. Rădăcinile comune ale amândurora au făcut ca această întâlnire să fie un arc peste timp.

Străbunicul Regelui Mihai, neamțul Carol I de Hohenzolern a devenit primul rege al României pe 10 mai 1866. A avut o domnie de 48 de ani. Viziunea sa a modernizat statul român, iar respectul câștigat atunci de România în rândul Europei i s-a datorat în întregime. Bunicul Regelui Mihai, Ferdinand, a continuat reformele și a scris istoria interbelică a României Mari, adică momentul de glorie la care cu toții ne raportăm ca la un ideal chiar și astăzi. Iar Regele Mihai, la cei 93 de ani, a rămas un reper moral și un exemplu de demnitate în anii tulburi ai tranziției.

O întâlnire întâmplătoare cu Regele Mihai

Arădeanul Zsolt Török, unul dintre cei mai buni alpinisti din România (dar nu numai), a avut parte de o întâlnire cât se poate de plăcută în aeroportul din Viena, în timp ce aștepta avionul spre Timișoara. La un moment dat, „un domn de înaltă ținută” s-a așezat pe scaun, în apropierea sa.

Emoționat, Zsolt Török l-a întrebat: „Nu vă supărați, dumneavoastră sunteți Regele României?”

„El, zâmbind, mi-a răspuns că da”, a povestit Zsolt Török pe pagina sa de Facebook.

rău, foarte rău, că după Revoluție nu a venit înapoi, adică nu a fost lăsat și dorit (n.r. – de regimul Iliescu – FSN) să vină înapoi România avea altă șansă și destin dacă regele se întorcea sau dacă nu era alungat de cei care au făcut cu țara noastră ce au făcut. Nu de mult își sărbătorea ziua de naștere, astfel chiar și întârziat îi doresc la mulți ani multă sănătate și bucuria sentimentului că în România sunt mulți oameni care se gândesc cu drag la el. Cred că e un sentiment minunat să simți că ești apre-

Celebrul alpinist arădean a avut numai cuvinte frumoase, emoționante, la adresa Regelui: „Prima dată m-am întâlnit cu regele al cărui nume părinții mei îl rosteau în șoaptă, pentru că frica era instalată în noi din cauza sistemului atât de «bun» încât se numea «epoca de aur» și, mai ales, prima dată am zburat la clasa a II-a, adică la economy class cu un rege”.

Zsolt Török, asemeni multora dintre români, consideră că România avea o altă șansă dacă Regele Mihai I era lăsat să vină în țară imediat după Revoluție.

„Totdeauna am fost de partea regelui și îmi pare

ciat și iubit de oameni și eu îi doresc asta.

Odată l-am mai văzut în Arad la teatru, lumea îl aplauda și cânta în picioare imnul regal «Trăiască regele».

Am rămas impresionat de modestia lui, cum călătorea la economy class și nu avea nici o problemă cu asta, el într-adevăr este un rege iar puterea lui nu stătea și nu stă în scaunul mai comod și costisitor ci în ținută și puterea interioară. M-am convins de asta”, a scris Zsolt Török pe Facebook.

Textul a fost însoțit de o fotografie realizată de Regina Ana!

(Sursa: Facebook)

VORBE ÎNTELEPTE

„Coroana regală nu este un simbol al trecutului, ci o reprezentare unică a independenței, suveranității și unității noastre. Coroana este o reflectare a Statului, în continuitatea lui istorică, și a Națiunii, în devenirea ei. Coroana a consolidat România prin loialitate, curaj, respect, seriozitate și modestie.”

MS Regele Mihai al României

TV

O vară foarte instabilă

Vineri, 28 noiembrie, ora 20.20, HBO

Lungmetrajul, vorbit aproape integral în limba engleză, spune povestea lui Daniel, un scoțian care, dintr-un joc de-a ficțiunea, e prins între două femei, între dragoste și pasiune. Ziua foarte caldă și perturbările atmosferice violente din timpul nopții marchează fundalul acestei povești urbane, plasată într-un oraș continental.

Întoarcerea Vlasinilor

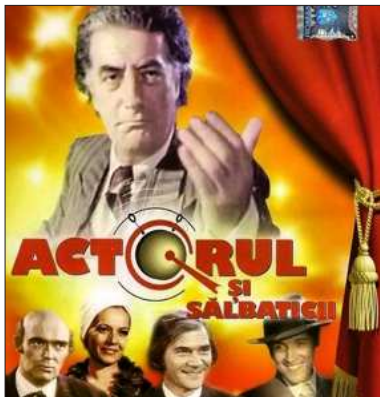
Sâmbătă, 29 noiembrie, ora 13.00, TVR Internațional

Trădându-și consătenii în fața autorității imperiale, păstorul Branga devine primar și se îmbogățește. Împreună cu habsburgii, el pune la cale lăbăgirea vlaşinilor. Filmul este o ecranizare după romanul omonim scris de Ioana Postelnicu.

Actorul și sălbaticii

Duminică, 30 noiembrie, ora 22.20, TVR 2
Celebru teatrul de revistă „Vox”, al cărui director este Costică Caratase, pregătește un spectacol în care numărul de rezistență este o virulentă șarjă la adresa nazismului și a Gărzii de Fier. Caratase, cât și textierul său, Ionel Fridman, sunt șomați de legionari să renunțe. Prima victimă a acestui marsav este Ionel Fridman, asasinat în prezența lui Caratase pentru că terminase textul spectacolului sfidându-i pe legionari. Caratase, un mare comic al Bucureștiului din anii războiului rezista presiunilor legionare care-i cer edulcorarea satirei, plătind cu viața îndrăznelile.

FILM

„Biblia” – ecranizarea celei mai cunoscute povești din istorie, în exclusivitate pe HISTORY®

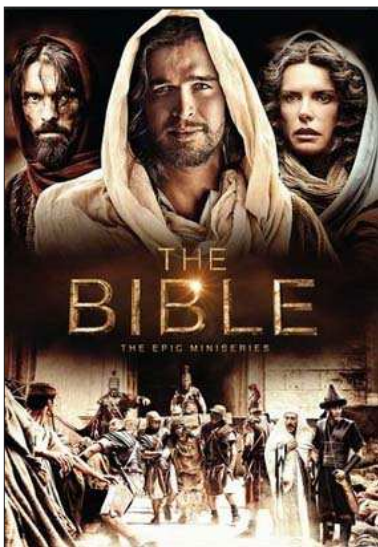

HISTORY®, canalul factual numărul 1 din România, va difuza la finalul lunii mult așteptatul serial „Biblia”. Episoadele vor fi transmise în fiecare duminică, începând cu 30 noiembrie, la ora 21.00.

În acest nou serial lansat de HISTORY în România, poveștile din Biblie sunt aduse la viață. De la Geneză la Apocalipsă, evenimentele sunt redade prin intermediul reconstituirilor și al graficii de ultimă generație, oferind o nouă perspectivă asupra unor scene celebre și personaje-simbol. Creat de producătorul Mark

Burnett, cu o distribuție internațională de succes, serialul explorează câteva dintre cele mai importante episoade din Biblie, începând cu crearea lumii de către Dumnezeu, continuând cu poveștile lui Noe și Avraam din Vechiul Testament și ajungând la răstignirea lui Iisus. În loc să prezinte poveștile biblice prin prisma religiei, serialul îi implică pe telespectatori în acțiune într-un mod inedit. Poveștile sunt spuse la persoana întâi, din punctul de vedere al personajelor ale căror decizii au influențat Vechiul și Noul Testament. „Biblia” surprinde încercările la care sunt supuși oameni reali, care se confruntă cu probleme tangibile, într-un mod la care publicul modern se poate raporta. Dovezile istorice sunt completate de reconstituirii și uimitoare efecte speciale care le sporesc impactul, precum și cu incitante informații noi. Printre detaliile surprinse se numără episodul în care evreii au supraviețuit în deșert, tehnica din spatele praștiei care l-a ucis pe Goliat, satul unde a crescut Iisus și torturile folosite de romani împotriva „sectelor eretice”.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

1 DECEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

2 DECEMBRIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

3 DECEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.20: Clubul suporterilor 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

4 DECEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Programe culturale în capitala Banatului – relatează Agneta Nica 17.20: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.30: Revista presei 17.40: Serial Creștinismul de-a lungul secolelor 17.55: Încheiere

5 DECEMBRIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

6 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.10: Program de muzică ușoară românească – Portret Andra 17.55: Încheiere

7 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 3 decembrie, m1, ora 13.00
joi, 4 decembrie, Duna TV, ora 7.00

Anul 2014 a fost declarat de către Patriarhia Ortodoxă Română și de către autoritățile din România Anul Brâncoveanu pentru a marca 300 de ani de la moartea martirică a domnitorului Constantin Brâncoveanu și a fiilor săi. La 15 august 1714, aceștia au murit pentru credință. Împrejurările executării domnitorului român vor fi descrise de preotul Marius Maghiaru de la Budapesta și de istoricul Petru Weber din Seghedin.
Realizator: Ștefan Crâsta

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în cartierul „Orașul Mic Românesc” din Jula

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de la stațiunea termală Jula, într-un mediu plăcut, și curte, în localitatea Jula. Imobilul are living, bucătărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădirile anexe: garaj, un spațiu pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Jula, pe strada Szilva la nr. 5. Mai multe informații la telefon +36-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

Glume

Cele mai bune bancuri cu Iohannis și Ponta

Un reporter merge la țară și întreabă o femeie mai în vârstă.

– Mamaie, tu de ce votezi cu Victor Ponta?

– Păi tu nu vezi ce seamănă că tovarășul Ilescu?

♦ ♦ ♦

Victor Ponta se duce la tuns.

Frizerița: – Cum mai merge economia, domnu' prim-ministru?

– Bine, răspunde Ponta, deranjat de întrebare.

Din 2 în 2 minute frizerița îl întreabă:

– Cum mai merge economia?

– Bine, bine, dar de ce mă enervezi mereu cu întrebarea asta?

– Pentru că vi se ridică părul în cap și mi-e mai ușor să vă tund.

♦ ♦ ♦

– Cum îi aduce nevasta lui Iohannis ciorba? Clocotită! Până se apucă el de mâncat oricum se răcește.

♦ ♦ ♦

Reporterul: – Dle Ponta, ce vă califică pe dv. să fiți candidat la alegerile prezidențiale? Ponta: – Sunt un politician desăvârșit. Chiar și vara pe căldură caniculară, eu pot minți de îngheață apele.

♦ ♦ ♦

– Domnule Klaus Iohannis, ce ați făcut aseară de Halloween? Întreabă reporterul.

– M-am deghizat în Victor Ponta și m-am dus să-l sperii pe Băsescu, răspunde el.

Istorie, cultură, limbă și tradiție la Simpozionul științific de la Julia

(Urmare din pag. a 3-a)
Ștefan Crâsta, de la Seghedin a ales un subiect legat de viața publică a românilor din Ungaria și de reprezentarea românilor la nivel național în Ungaria și a tuturor minorităților din această țară, comunicare intitulată „20 de ani de «democrație» românească în Ungaria”. În prima zi au mai susținut comunicări, Maria Dan despre Societatea modernă și mondenitatea la românii din Imperiul austro-ungar, un subiect despre prilejurile de socializare ale femeii române din fostul imperiu, Gabriel Moisa din Oradea despre Ileana Ardelean, membră a grupului Adrian Mișu, în închisorile comuniste, Elena Rodica Colta din Arad, care a vorbit despre Rolul Tribunei poporului din Arad la cunoașterea folclorului românesc din imperiu, iar lingvista Ana Borbély de la Budapesta a prezentat o lucrare despre Lingvistica pozitivă. În prima zi de simpozion au fost lansate și publicațiile Institutului, apărute în anul 2014 și tot aici doamna Maria Berényi a prezentat

încă odată volumul recent apărut la Academia Română din București „Cultura și istoria românilor din Ungaria”, coordonator Gabriel Moisa.

„Din rădăcini ascunse, țâșnesc vlăstari ca în povești”

Prima seară a evenimentului s-a încheiat cu vernisajul expoziției de grafică a artistelor Adela Kiss și Aurelia Nemeș de la Budapesta. Expoziția a fost prezentată și deschisă de artistul plastic Ștefan Oroian: „Am o experiență de mai multe decenii, am trăit și trăiesc în acest rezervat... Am fost comunitate, și azi nu mai suntem... Am rămas doar câteva cercuri îngrădite cu pari și cu nuiile, prin care bat vânturile necărmuite, din toate direcțiile, cum doresc ele. În ciuda vânturilor, pe huma fertilă a Mureșului și a Crișurilor, din rădăcini ascunse, țâșnesc vlăstari ca în povești și cresc, și se fac mari copaci, sub a căror umbră ne apărăm de arșița soarelui, de valurile vânturilor neastâmpărate. La acești lăstari, la acești copaci e obligatoriu și

trebuie să fim atenți, să nu ne pierdem orientarea și amintirea comună. Aș aminti câteva nume: Gheorghe Cohan, Teodor Misaroș, Dimitrie Sabău, Lucian Magdu, Mihai Cozma, Lucia Borza, Rozalia Costa, etc. Iar pe cei care sunt în creștere, să-i ajutăm și să-i mângâiem, este de datoria noastră. În această categorie sunt acele două domnișoare, pe care le-am prezentat în rândul trecut, la o altă expoziție, și tot așa sunt și fetele care expun azi în mini-galeria noastră. Ele nu sunt începătoare, sunt colegele mele de breaslă, am participat cu ele la mai multe acțiuni și expoziții. Nu cu ajutorul meu, ci din propria lor putere au urcat trepte cu trepte, până ce au ajuns la acest grad la care sunt actualmente. Ambele au făcut mari eforturi până ce au ajuns la porțile universității, căci ușile acestor instituții nu se deschid așa de ușor. Atât Adela, cât și Aurelia nu și-au părăsit teritoriul personal, au rămas pe linia lor. Ambele aparțin sexului frumos, iar operele lor oglindesc această realitate. Au viziuni proprii, dețin un standard înalt. Graficile sunt minuțioase, fine, elegante, transmit viziuni proprii. Adela ne vrăjește cu umorul său, ne urcă într-un elicopter cu grotescul său copilăresc. Graficile Aureliei sunt într-o altă dimensiune, sunt pline de dramă, din centrul lor sună un violoncel și vibrează...”, a spus domnul Ștefan Oroian.

O prezentare inedită: Colinde românești din Ungaria, puse pe note

Dimineața celei de-a doua zi a început cu o prezentare despre colindele românești, de către studentul Conservatorului Liszt Ferenc din Budapesta, Grigore Poiendan, care este cunoscut mai ales ca și cântăreț. În cadrul simpozionului a prezentat culegerile pe care le-a făcut pe teren prezentându-și materialele audio-vizuale. Ceea ce a fost o noutate că aceste colinde le poate pune pe note. Astfel, cu ajutorul specialistului în domeniul muzicii, oricine știe citi note poate să cunoască colindele românești din Ungaria. „Condiția de ființă umană” a fost tema prelegerii Steliei Nikula, care a prezentat diferența părerilor omului satului când i se pune întrebarea care este părerea sa despre ființa umană. Elena Csobai a servit publicului

date despre comunitatea românească din Apatou. Emilia Martin a prezentat o scurtă prelegere despre haiducul Bologu și istoria lumii haiducilor români din jurul orașului Julia, scrisă de Seres István. Ultima comunicare a fost a Mariei Berényi care ne-a vorbit despre membrii familiei Babeș.

La eveniment au participat, printre alți intelectuali din Ungaria, PS Părinte Episcop Siluan, Andra Iancu și Adrian Iodovescu, consilieri din partea MAE-DPRRP, ambasadorul României la Budapesta, Victor Micula, consulul general al României la Julia, Florin Vasiloni și consulul general al României la Seghedin, Ioan Fodoranu, consulul de la Julia, Titu Gheorghiof. Programul a fost finanțat și de Auto guvernarea Românească din Julia și Autogovernarea Românească a Județului Bichiș. **A. Butar-A. Cioca**

